

Pedagogisch beleidsplan buitenschoolse opvang

De Krabbenkooi
Groeien vanuit het hart!

Inhoud

Inleiding	4
Pedagogisch Kader	4
Pedagogische doelstelling	4
Hoofdstuk 1 Veiligheid en welbevinden	5
1.1 Emotionele veiligheid (vaste gezichten)	5
Houding	5
Groepssfeer	5
Werkwijze/dagindeling	6
1.2 Fysieke veiligheid	6
Inrichting	6
Brengen en halen	6
Veiligheid en gezondheidsbeleid	6
1.3 Welbevinden	7
Wenprocedure	7
Mentorschap, observeren van welbevinden	7
Begeleiding en zorg	7
Overleg tussen buitenschoolse opvang en basisschool	8
Zieke kinderen	8
Ingrijpende gebeurtenissen	8
Hoofdstuk 2. Autonomie en participatie	8
2.1 Tijdens eet- en drinkmomenten;	8
2.2 Tijdens lichamelijke verzorging;	9
2.3 Inspraak door kinderen	9
2.4 Zelfstandigheid	9
Hoofdstuk 3. Spelen en vrije tijd	10
3.1 Vrije tijd	10
3.2 Het belang van bewegen	10
Binnen spelen	10
Buiten spelen	10
3.3 Risicovol spel	11
3.4 Moderne media (beeldschermactiviteiten)	11
Zakelijke afspraken;	12
Schijf van vijf;	12
3.5 Aanbod van workshops	13
3.6 Georganiseerde activiteiten en feesten	13
3.7 Balans tussen sturen en afzijdigheid	13
Hoofdstuk 4. Leren en ontwikkelen	14
4.1 Ontwikkeling van persoonlijke competentie	14
4.2 Ontwikkeling van sociale competentie	14
4.3 Overdracht van waarden en normen	14
4.4 Sociale Veiligheid	14
Leefregels	15
4.5 Omgaan met seksualiteit	15
Hoofdstuk 5. Relaties in de groep	15
5.1 Omvang van de groepen	15
5.2 Inzet personeel en de BKR-regeling:	15
5.3 Roostertijden	16
5.4 Afwijken van de BKR-regeling	16
5.5 Achterwacht	16
5.6 Samenstelling van de groep	17
Leeftijdsopbouw	17
Incidenteel gecombineerde groep	17
Incidenteel gecombineerde locaties	18
Borging emotionele veiligheid bij gecombineerde opvangdagen	18
5.7 Extra dagdelen / ruilen van dagdelen	18

Hoofdstuk 6. Samenwerken met ouders	18
6.1 Intakegesprek	18
6.2 Het dagelijks contact	18
6.3 2-maanden-evaluatie	19
6.4 Ouderavond/groeigesprekken	19
6.5 Ouderparticipatie	19
6.6 Opmerkingen / klachten	19
Hoofdstuk 7 Personeel	19
4-ogen-principe	19
Deskundigheid(sbevordering)	19
EHBO	19
Niveau 3F	19
Inzet van anders gekwalificeerde beroepskrachten	19
7.1 Beroepskrachten in opleiding	20
7.2 Vrijwilligers	20

Inleiding

Pedagogisch Kader

Abbo kindcentra Kinderopvang heeft dit beleidsplan in samenwerking met de Oudercommissies, de pedagogisch coach en de PP'ers (Pedagogisch Professionals) opgesteld.

Iedere 2 jaar (of bij wijzigingen eerder) wordt het pedagogisch beleidsplan geëvalueerd en, indien nodig, herzien. Het pedagogisch beleidsplan voldoet aan de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK).

Op het kindcentrum Krabbenkooi zijn 2 bso groepen gevestigd.

- groep Zeebonken 1, met ruimte voor 22 kindplaatsen (4-12 jaar)
- groep Zeebonken 2, met ruimte voor 22 kindplaatsen. (4-12 jaar)

In het pedagogisch kader wordt naast de behoefte van kinderen aan veiligheid en autonomie, uitgegaan van de 6 basisbehoeften zoals die door Maslow ooit op een rijtje zijn gezet.

Deze zijn:

- Behoefte aan lichamelijke zorg
- Behoefte aan affectie en geborgenheid
- Behoefte aan veiligheid, duidelijkheid en continuïteit
- Behoefte aan erkenning en waardering
- Behoefte aan ontwikkeling en competentie
- Behoefte om een goed mens te zijn

Deze volgorde is niet willekeurig. De meest basale behoeften staan bovenaan. Als aan de basale behoefte niet wordt voldaan, komt het kind aan het vervullen van andere behoeften niet meer toe.

Als aan al deze basale behoeften wordt voldaan, ontstaat voor kinderen de ideale situatie om hun potentiële talenten te ontwikkelen.

Pedagogische doelstelling

De vier pedagogische doelen; emotionele veiligheid, persoonlijke- en sociale competentie en normen en waarden van Riksen-Walraven zijn verwerkt in ons pedagogisch beleidsplan.

Het belangrijkste uitgangspunt van de pedagogische visie van Abbo kindcentra Kinderopvang omtrent buitenschoolse opvang is het zo huiselijk mogelijk te laten zijn. Dit komt terug in de inrichting en indeling van de ruimte, maar ook in de dagindeling en de voeding.

De buitenschoolse opvang is vrije tijd. Dat betekent dat kinderen bij ons deze tijd zelf moeten kunnen invullen. Zij kunnen er dus voor kiezen om niet mee te doen met een georganiseerde activiteit. Maar tegelijk proberen PP'ers de kinderen wel te stimuleren en uit te dagen om eens iets nieuws of iets anders te ondernemen.

De buitenschoolse opvang organiseert daarom een breed activiteitsaanbod waarin voor ieder kind iets te doen is, voor meisjes en jongens, voor jonge kinderen en (bijna) pubers, binnen en buiten, technisch, muzikaal, filosofisch, creatief en sportief, voor kinderen met uiteenlopende interesses, culturen, niveaus, individueel of in groepen.

Hoe PP'ers dat doen staat beschreven in hoofdstuk 3.

Toch zijn de PP'ers ook van mening dat een te overdadig aanbod aan activiteiten en materialen kinderen passief, consumerend en afhankelijk maakt in plaats van initiatiefrijk en zelfstandig. Daarom bieden de PP'ers ook zeker voldoende ruimte voor 'lege tijd' opdat eigen initiatieven, creativiteit en het scheppend gedrag van de kinderen zelf de kans krijgen zich te ontwikkelen.

In de buitenschoolse opvang groepen van Abbo kindcentra Kinderopvang zijn PP'ers daarom altijd bewust op het letten op de juiste balans tussen beschermen en vrijlaten.

Hoofdstuk 1   Veiligheid en welbevinden

1.1   Emotionele veiligheid (vaste gezichten)

Een belangrijke factor om je als kind emotioneel veilig te voelen is een vertrouwd gezicht. Bij Abbo kindcentra Kinderopvang werken wij daarom met een vaste teamsamenstelling. Wanneer kinderen een dag ruilen of op flexibele dagen komen, komen kinderen dan ook vaak dezelfde PP'ers tegen. Tijdens vakanties of ziekte (bij eventueel samengevoegde groepen) wordt er ook een vertrouwde/vaste PP'er ingeroosterd.

Wanneer de vaste PP'ers het kind leren kennen, krijgen zij oog voor de behoeften van het kind en zullen zij het kind kunnen aanvoelen (sensitief) en adequaat reageren op zijn/haar behoeften (responsief).

Tijdens verlof, vakanties of ziekte (bij eventueel samengevoegde groepen) kan er een minder bekende gediplomeerde PP'er ingeroosterd worden. Dit kan een PP'er van een andere groep of locatie zijn.

Hiermee borgen we de emotionele veiligheid en stabiliteit. Tevens zijn alle bijzondere kind kenmerken vastgelegd in Konnect, zodat de vervanger dit altijd terug kan lezen.

PP'ers proberen een sfeer te scheppen waarbinnen kinderen zich veilig kunnen voelen. Bij de inrichting en de aankleding van de ruimte maken PP'ers het huiselijk en gezellig d.m.v. (nep)planten, leuke posters, een zithoek en aparte speelruimtes/hoeken. Naast aandacht voor de hele groep, krijgen de kinderen ook individuele aandacht. Samen een boekje lezen op de bank, gezellig de radio of een muziekje aan, even kletsen over wat het kind bezighoudt, een aai over de bol, zijn allemaal dingen die de sfeer mede bepalen. Wat het ene kind leuk vindt, hoeft het andere niet leuk te vinden. PP'ers observeren de kinderen goed en praten met de ouders over het kind, zodat PP'ers weten hoe PP'ers het de kinderen zoveel mogelijk naar hun zin kunnen maken.

PP'ers gebruiken ook de gevoelsmeter, kinderen geven aan of ze lekker in hun vel zitten of niet. Dit geeft aanleiding tot een gesprekje met de kinderen.

Houding

PP'ers tonen belangstelling voor het wel en wee van de kinderen. PP'ers letten op hun doen en laten. Ook zijn PP'ers geïnteresseerd in 'belangrijke' gebeurtenissen die de kinderen meemaken, zoals gym- of muziekuitsvoeringen. Als kinderen iets goeds doen laten PP'ers merken dat PP'ers dat fijn vinden, als kinderen iets doen wat niet mag laten PP'ers ook duidelijk merken dat PP'ers dat niet tolereren. PP'ers bespreken dat dan met het kind en na meerdere terechtwijzingen, kan er wel eens 'straf' volgen, zoals bijv. een tijdelijk verbod om op de computer te spelen.

Belangrijk in PP'ers hun houding;

- belangstelling voor ieder kind
- enthousiasme
- duidelijkheid voor alle kinderen doordat PP'ers dezelfde afspraken en regels op de groep hanteren
- consequente houding t.a.v. de aanpak van de kinderen
- respect voor ieder
- positieve instelling hebben
- open staan voor kinderen en hun ouders
- een voorbeeld zijn in hoe je respectvol met elkaar omgaat

Groepssfeer

Een positieve sfeer in de groep is van groot belang. Een belangrijke bijdrage aan die positieve groepssfeer zijn de vaste routines, rituelen en regels in de groep. Het geeft kinderen houvast als zij kunnen voorspellen wat er gaat gebeuren. Zo krijgen de kinderen overzicht over hun tijd op de bso.

Werkwijze/dagindeling

Wanneer de kinderen na schooltijd op de opvang komen, starten zij in hun basisgroep met iets te drinken en een fruit/ koekje te eten. (speculaas, Bastogne, digestive, maria biscuit) Daarna mogen zij (in het kader van het open deuren beleid) zelf kiezen in welke ruimte zij gaan spelen.

Omdat kinderen van deze leeftijd rond 16.30/17.00 uur wel weer honger hebben, wordt er dan nog iets te eten uitgedeeld. Hierin wordt gevarieerd, te denken aan een fruit (als dit niet direct na schooltijd al gegeten is), een koekje (als dit niet direct na schooltijd al gegeten is), stukjes rauwe groente (wortel, komkommer, paprika), soepstengel, cracker of een rijstwafel.

Wanneer de kinderen al rond 12.15 u. komen, gaan zij eerst gezamenlijk in hun basisgroep aan tafel voor een broodmaaltijd. Daarna kan er weer vrij gespeeld worden in alle beschikbare ruimtes. In de loop van de middag wordt er dan nogmaals wat gedronken en fruit gegeten. Vanaf 16.30 u. kunnen de kinderen worden opgehaald tot 18.15 u. In de vakantie, wanneer kinderen een hele of halve dag komen, zullen de vaste punten tijdens de dag het drinken (tussen 09.30 en 10.15 u. en tussen 14.00 en 15.00 u.) en het eten rond 12.00 u. zijn. Daarbuiten kunnen de kinderen weer naar eigen inzicht spelen of activiteiten doen.

1.2 Fysieke veiligheid

Inrichting

Bij de inrichting van de verschillende ruimtes/hoeken en bij aanschaf van materialen letten PP'ers op de veiligheid, maar ook of het de kinderen aanspreekt. Door het aanbieden van materialen die herkenbaar zijn uit het dagelijks leven(zogenaamde loose-parts) , zoals oude kleding, schoenen, oude pannen, stenen, stukken boomstam en pvc-buizen, zien PP'ers dat de kinderen eerder gestimuleerd raken om de materialen in hun (fantasie)spel te gebruiken, dan door kant en klaar speelgoed. Daarnaast leren PP'ers wel kinderen te letten op mogelijke gevaren die er altijd zijn. Als je bv. met een schaar gaat lopen ontstaat er een gevaarlijke situatie of wanneer je met blote voeten in de zandbak speelt, moet je extra oppassen waar je je schep in het zand steekt.

Door op te letten hoe de kinderen spelen en hen op mogelijke gevaren te wijzen, maken we de kinderen bewust van hun eigen gedrag, dat van anderen en de gevolgen ervan.

Om de school is er een hek geplaatst zodat zij niet zomaar de straat op kunnen rennen. Alle PP'ers hebben een cursus BHV en/of Eerste Hulp bij kinderen en Kinderreanimatie gevolgd, zodat er zowel bij kleine als bij ernstige ongelukken adequate hulp verleend kan worden. Bij meer ernstige ongevallen zullen PP'ers zo snel mogelijk de ouders proberen te bereiken en indien nodig naar een arts gaan.

Brengen en halen

Ouders lopen over het schoolplein naar de achteringang en brengen/ halen hun kind boven in de groepsruimte. Andere bezoekers moeten aan de buitendeur (van het KDV) aanbellen, en worden na beantwoording via de beeld-intercom binnengelaten in de centrale gang van het gebouw. Wanneer het niet duidelijk is wie er aan de deur staat, dan loopt de PP'er naar de deur om deze persoonlijk te openen.

Veiligheid en gezondheidsbeleid

In het kader van de Wet IKK moeten kinderopvangorganisaties een beleidsplan veiligheid en gezondheid vaststellen. We vinden het belangrijk dat PP'ers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin.

In het beleidsplan staat omschreven welke grote risico's er zijn en welke maatregelen daartegen worden getroffen. Daarnaast moet worden beschreven hoe kinderen geleerd wordt om te gaan met kleine risico's.

Alle ouders worden geïnformeerd van het bestaan van het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid tijdens het intakegesprek. En dat zij dit kunnen vinden in de ouderapp op de informatiepagina.

Ieder teamoverleg bespreekt het locatiehoofd een onderdeel van het beleidsplan veiligheid en gezondheid met de PP'ers. Aan de hand van de uitkomsten wordt er indien nodig een actieplan gemaakt. Tijdens het teamoverleg is het beleidsplan veiligheid en gezondheid een vast agendapunt om het beleid actueel te houden.

Eenmaal per jaar wordt het plan aan de oudercommissie voorgelegd. Zij kunnen opmerkingen/aanvullingen bespreken met het locatiehoofd van het kindcentrum. De opmerkingen worden dan door het locatiehoofd meegenomen in het eerstvolgende teamoverleg.

1.3 Welbevinden

Wenprocedure

Nieuwe kinderen ('vreemd' of doorstromend vanuit het kinderdagverblijf) mogen op een middag een aantal uurtjes komen spelen. Op die manier wennen ze al een beetje aan de PP'ers, andere kinderen en de omgeving. De ouder vult ondertussen met de PP'er/mentor een intakeformulier in en krijgt uitleg over de gang van zaken in de bso. De PP'ers van het kinderdagverblijf dragen het welbevinden en betrokkenheid van het kind over aan de bso als een kind doorstroomt naar onze bso. De eerste keer wanneer het kind werkelijk op de bso komt, wordt het zoveel mogelijk op zijn gemak gesteld door wat extra aandacht, of samen met een PP'er iets te ondernemen. Alle regels en gebruiken worden zo goed mogelijk uitgelegd. En indien nodig begeleidt een PP'er het kind bij het contact maken met andere kinderen door bijv. samen een spelletje te spelen.

De wenafspraken kunnen alleen plaatsvinden als het plaatsingsbewijs is ondertekend. De aanwezigheid tijdens het wennen wordt meegeteld in de BKR.

Wanneer een kind vanuit een kdv/po groep komt wennen (max 3 uur) bij de bso blijft de aanwezigheid tellen in de "oude" groep en telt de aanwezigheid in de "nieuwe" groep niet mee voor de BKR.

Mentorschap, observeren van welbevinden

Aan ieder kind is een mentor (PP'er) toegewezen. Deze PP'er werkt op de groep van het kindcentrum waar het kind zit. De PP'er doet de intake bij de start van de opvang, volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders. Welk kind aan welke mentor (PP'er) toegewezen is, is voor ouders terug te vinden in de Konnect-ouderapp en in de groep individueel op het intakeformulier van het kind. Kinderen kunnen zelf zien wie hun mentor is op de mentorlijst (met foto's) in de groep..

De PP'ers vinden het belangrijk dat ieder kind dat de bso bezoekt zich bij ons prettig en thuis voelt. Dat "onderzoekt" de mentor van het kind al tijdens een kort gesprek met de ouders, nadat de eerste 2 maanden opvang hebben plaatsgevonden.

Één keer per jaar wordt tijdens het teamoverleg een kind uitgebreid besproken. Dit doen we met behulp van de observatiemethode LOOQIN. Hierbij wordt vooral gelet op het welbevinden en betrokkenheid. Eén keer per jaar worden de ouders door de mentor uitgenodigd voor een groei-gesprek over het welbevinden en betrokkenheid.

Begeleiding en zorg

Als PP'ers zelf het vermoeden krijgen dat een kind zich anders ontwikkelt dan normaal verwacht kan worden, of wanneer ouders ons vragen in die richting stellen, volgen wij ons [Zorgprotocol](#). Dit is te vinden op onze website. Daarnaast kunnen we ouders doorverwijzen naar deskundige instanties, en proberen PP'ers zelf ook, waar mogelijk, tips te geven.

In aansluiting bij de "Wet Passend Onderwijs" zijn ook bij Abbo kindcentra Kinderopvang kinderen die zich anders ontwikkelen, of kinderen met een handicap welkom bij onze buitenschoolse opvang. Hierbij stellen PP'ers wel de voorwaarde dat het kind op de school zit waar onze opvang is gehuisvest en dat de zorg voor het kind te combineren is met groepsopvang (het mag niet ten koste gaan van de andere kinderen). Dit kan betekenen dat er soms een uitzondering op een groepsregel gemaakt moet worden.

In beperkte mate is het mogelijk aanpassingen in de groep te doen, zodat het mogelijk is het kind op verantwoorde wijze te blijven opvangen. Dit kan echter alleen wanneer dit niet teveel extra belasting geeft voor de PP'er of de andere kinderen. Ook zal er een overweging gemaakt moeten worden of het voor ontwikkeling van het kind zelf wel wenselijk is om in onze groep opgevangen te worden;

- Voor sommige kinderen sluit kleinschalige opvang beter aan bij hun behoefte.
- Kinderen die deelnemen aan de opvang moeten wel kunnen (leren) functioneren in een groep.

Dit wordt dan ook per aanmelding bekeken.

Overleg tussen buitenschoolse opvang en basisschool

Het is in het belang van het kind dat onze PP'ers en de school informatie met elkaar uitwisselen. Dit gaat om "kleine" zaken zoals; wanneer een kind zich niet lekker voelt of wanneer er op school iets is voorgevallen waarvan het belangrijk is dat ook de bso daarvan op de hoogte is. Het kan ook gaan om informatie-uitwisseling over ontwikkelings- of gedragsproblemen om zo de aanpak op school en de bso goed op elkaar af te stemmen.

Tijdens het ophalen zal dit ook aan de ouders worden overgedragen. In de ouderapp wordt hiervoor eenmalig toestemming aan de ouders gevraagd.

Zieke kinderen

Kinderen die ziek zijn, kunnen niet naar de buitenschoolse opvang komen. Wanneer de kinderen op de opvang ziek worden, zullen PP'ers de ouders bellen om te overleggen. Voor de precieze afspraken rondom het ziektebeleid, verwijzen wij naar de ons protocol – [Ziektebeleid voor ouders](#) - dat u kunt vinden op onze website

Ingrijpende gebeurtenissen

Wanneer kinderen in hun omgeving te maken krijgen met ziekenhuisopname, overlijden, ziekte en/ of ongevallen, kindermishandeling of seksueel misbruik, dan zullen PP'ers daar individueel of in groepsverband, aangepast aan de leeftijd en het niveau van het kind/ de kinderen aandacht aan besteden. Dit kan zijn door kringgesprekken, boekjes, individuele gesprekken. Hierbij worden zij begeleidt door de pedagogisch coach en het locatiehoofd. Ook kan er een themaweek omheen georganiseerd worden. Vooral bij de laatste twee genoemde onderwerpen zullen wij daarvoor bij daarin gespecialiseerde instanties advies vragen.

Hoofdstuk 2. Autonomie en participatie

Het is belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om steeds zelfstandiger te worden. Bij Abbo kindcentra Kinderopvang kunnen kinderen dat op verschillende momenten oefenen en ervaren.

2.1 Tijdens eet- en drinkmomenten;

Op de opvang wordt er gezorgd voor een broodmaaltijd. Daarbij kan er thee, water, (ongezoete soja) melk, AH drinkyoghurt 0% vet en suiker (niet lang houdbaar) worden gedronken. De rest van de dag is er de keuze tussen thee, water, AH frisse fruitdrink 1kcal of limonadesiroop.

Wel is er aandacht voor een gezonde voedingskeuze, dus zullen onze PP'ers kinderen ook motiveren om te kiezen voor water of thee.

De kinderen mogen zelf kiezen wat zij op hun boterham smeren. Vanuit de opvang zal er gezorgd worden voor enkele soorten hartig beleg die laag in suiker en laag in vet zijn (bijvoorbeeld (Halal)kipfilet, ham, 30+ (smeer)kaas, vegetarische smearworst, zuivelspread aangevuld met tomaat, komkommer, aardbeien, banaan of augurken) en enkele soorten zoet beleg (vruchten/fruitspread, hagelslag, chocoladepasta, vlokken, appelstroop en pindakaas). Vruchtenhagel en kokosbrood mogen niet worden aangeboden i.v.m. de grote hoeveelheid suiker. Van het zoete beleg worden er maximaal 3 producten op tafel aangeboden.

Incidenteel kan er ook wat anders gegeten worden als lunch, zoals pannenkoeken, frietjes, kipknakworst of een gekookt eitje. Dit kan worden aangeboden met bijzondere gebeurtenissen of in vakanties. Dit wordt dan niet dagelijks aangeboden en gebeurt altijd met mate.

Hierbij wordt rekening gehouden met de kinderen die wegens hun geloofsovertuiging bepaalde voedingsmiddelen niet mogen gebruiken.

Wanneer de kinderen of ouders om andere redenen problemen hebben met onze voedingskeuze, dan zal er in overleg een oplossing gezocht worden.

De kinderen kunnen zelf bepalen of zij met een vork of uit het vuistje eten. Wel dienen de kinderen hiervoor aan tafel te zitten en zullen de kinderen aangesproken worden op hun tafelmanieren. Kinderen die de neiging hebben hun brood naar binnen te "proppen", wordt geleerd hun boterham in stukjes te snijden.

Na het eten brengen de kinderen hun eigen bord, bestek en beker naar de keuken. Ook wordt er van de kinderen verwacht dat zij meehelpen de tafel verder af te ruimen.

Bij verjaardagen verzoeken wij ouders wel om te kiezen voor gezonde traktaties. Hiervoor is ook een informatiemap voor ouders met traktatiesuggesties in iedere groep aanwezig.

Tip: PP'ers kunnen ook samen fruit schillen met de kinderen naar hun keuze waar de kinderen zin in hebben, zodat er niks over blijft. De PP'er hoeft dit dan ook niet ver van tevoren klaar te maken.

2.2 Tijdens lichamelijke verzorging;

Op de opvang worden de kinderen aangesproken op de "normale" hygiënische regels rondom toiletgebruik, regelmatig handen wassen, neus poetsen, hoesten, afval weggooien enz.

2.3 Inspraak door kinderen

Een gezellige groep vorm je allemaal samen. Je voelt je echt een lid van de groep als je mee mag denken en beslissen over wat er speelt. Indien mogelijk worden de kinderen dan ook betrokken bij bv. aanschaffen van nieuw spelmateriaal, verzinnen van activiteiten, eventueel nieuwe regels enz. Hierbij krijgen de kinderen de ruimte om hun persoonlijke mening te geven, maar leren kinderen ook rekening te houden met de mening van anderen. PP'ers hebben hiervoor een protocol Kinderparticipatie opgesteld waarin zijn opgenomen: de gevoelsmeter, een tevredenheidsenquête voor kinderen vanaf 8 jaar en het zakgeld-project. Meer uitleg hierover kunt u vragen aan de PP'ers.

2.4 Zelfstandigheid

PP'ers vinden privacy en zelfstandigheid heel belangrijk voor kinderen. Het hoort bij hun groei naar volwassenheid. PP'ers bedoelen daarmee dat kinderen niet constant onder het wakend oog van een volwassene hoeven te zijn. Binnen onze bso-ruimte is daartoe ook de mogelijkheid. Kinderen kunnen zich alleen of samen in een ruimte "terugtrekken" om daar gezellig te kletsen en contact op te bouwen zonder bemoeienis van een volwassene. Ook is het belangrijk dat een kind, in een voor hem/haar toch vertrouwde omgeving, kan leren voor zichzelf op te komen. Als een conflict zich afspeelt in de buurt van een volwassene, verwachten kinderen vaak dat deze zich met het conflict zal bemoeien en een oplossing geeft. Om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen, is het beter dat ze er eerst zelf proberen uit te komen. De emotionele ontwikkeling wordt gestimuleerd bij het voor jezelf opkomen en bij het oplossen van kleine problemen onderling.

Soms kies een PP'er er soms bewust voor om niet bij het knutselen te gaan zitten, zodat kinderen dan juist meer hun eigen ideeën en creativiteit moeten aanspreken. Wanneer kinderen behoefte hebben aan advies, dan kunnen de kinderen er wel altijd een PP'er bij roepen.

Om toch zicht te houden op wat er in alle ruimtes gebeurt, lopen PP'ers af en toe even binnen om te vragen hoe het daar gaat, of iedereen het nog naar zijn/haar zin heeft enz.

Mede vanuit dit standpunt worden kinderen vanaf groep 7 niet meer opgehaald van school, maar verwachten we dat kinderen zelf van school naar de opvang kunnen komen. Dit bevordert de zelfstandigheid en zorgt ervoor dat de kinderen voldoende verkeerservaring opdoen.

Wanneer een kind op een leeftijd komt dat het ook alleen buiten het terrein van de opvang mag gaan spelen (bv. voetballen op een grasveldje in de buurt) dan moeten de ouders wel eerst schriftelijk toestemming hiervoor geven. Dit wordt genoteerd op het intakeformulier met handtekening van de ouder. Ouders kunnen dit ook in de ouderapp Konnect aangeven.

Hoofdstuk 3. Spelen en vrije tijd

3.1 Vrije tijd

Bij vrije tijd denken PP'ers aan rust, ontspanning, eigen keuzes maken, initiatieven nemen, geen bemoeienis van volwassenen, eigen interesses volgen, maar ook je vervelen.

In de buitenschoolse opvang is er geruime mogelijkheid tot vrij spel. Binnen hebben PP'ers aparte ruimtes/hoeken ingericht voor verschillende activiteiten. De kinderen kunnen zelf kiezen in welke ruimte zij gaan spelen. Het is wel de bedoeling dat het speelgoed in dezelfde ruimte blijft, en dat de kinderen opruimen voor de kinderen naar huis gaan of iets anders gaan doen. Bij alle activiteiten staat voorop dat de kinderen het leuk moeten vinden wat de kinderen doen. Dit omdat het verblijf op de bso voor de kinderen vrijetijdsbesteding is. Wanneer kinderen o.i. te lang televisiekijken of op de computer spelen zullen PP'ers de kinderen proberen te interesseren voor andersoortige activiteiten. Bovendien zullen kinderen rekening moeten houden met de andere kinderen die ook bv. op de computer willen.

PP'ers willen geweld in films of computerspelletjes zoveel mogelijk weren. Daarbij blijft het moeilijk om te bepalen, wat nu precies geweld in een video of spelletje is.

3.2 Het belang van bewegen

Spelen is in de eerste plaats belangrijk vanwege het plezier dat kinderen hebben, maar daarnaast ook heel belangrijk voor de lichamelijke, sociale en emotionele ontwikkeling.

Uit ervaring weten PP'ers dat er in het voorjaar en zomer vaker buiten wordt gepeeld dan in de herfst of winter. Daar wordt vaker bewegingsspel gedaan. Binnen spelen kinderen vaker met materialen waarbij kinderen minder uitgedaagd worden om te bewegen. Daarom is het belangrijk dat juist in het najaar meer beweegactiviteiten aangeboden worden.

De speelmogelijkheden die wij aanbieden zijn:

Binnen spelen

- knutselen
- spelen met constructie/ spelmateriaal
- lezen en televisiekijken
- gezelschapspelletjes
- kookactiviteiten
- computeren/Wii/internetten/Nintendo Switch
- muziek maken/ luisteren
- bewegingsspel
- drama (verkleeden, schminken)

Indien nodig zullen PP'ers kinderen ook begeleiden bij het huiswerk maken.

Tijdens de schoolweken wordt er iedere week een zogenaamd "speelplan", samengesteld uit de activiteiten van Doenkids, aangeboden. Er worden 5 activiteiten per week aangeboden in de categorieën: spel, techniek en natuur, drama, creatief en sport.

Tijdens de vakanties worden er activiteiten rondom een thema georganiseerd. Bij het samenstellen van het programma worden de kinderen betrokken bij het kiezen van de activiteiten en de aankleding van de groep. De kinderen zijn vrij om wel of niet daaraan deel te nemen. Ouders worden hierover geïnformeerd via Konnect en het mededelingenbord bij de groep.

Buiten spelen

Kinderen hebben beweging nodig en frisse lucht. Kinderen in de basisschoolleeftijd zitten een groot deel van de dag op school. Af en toe is er speelkwartier of gymles, maar meestal zitten ze op een stoel. Bewegen heeft veel positieve effecten op gezondheid en welbevinden.

Buitenspelen betekent in de eerste plaats: meer ruimte om te bewegen. Bovendien brengt het kinderen in contact met de natuur.

Zeker tijdens vakantie/studiedagen stimuleren PP'ers de kinderen tenminste één keer per dag buiten te gaan spelen.

De speelmogelijkheden buitenshuis die PP'ers aanbieden zijn:

- op het schoolplein (begeleid spel of vrij spel)
- met begeleiding op Kiek-in-de-pot
- met begeleiding naar het bos/ speeltuin/ e.d.

Voor activiteiten buiten onze eigen locaties hebben wij voor de PM 'ers een [protocol uitstapjes en vervoer van kinderen](#) opgesteld. Hierin staat beschreven hoe de kinderen vervoerd mogen worden en hoeveel kinderen per PP'er er mee mogen.

3.3 Risicovol spel

Risicovol spelen is van grote waarde voor de ontwikkeling van kinderen. Risicovol spel bevat onzekerheid en onvoorspelbaarheid. Een uitdagende omgeving waar je zelf oplossingen kunt bedenken is een heel belangrijk aandeel in de ontwikkeling van de hersenen van een kind.

Risicovol spelen bevat eigenlijk 6 categorieën:

1. Grote hoogte
2. Snelheid
3. Gevaarlijke gereedschappen
4. Alleen op ontdekking (dus uit het zicht van de volwassenen)
5. Gevaarlijke elementen (rotsblokken)
6. Stoeien en ravotten

In onze bso-groepen is er tot op zekere hoogte ruimte en aandacht voor risicovol spelen. Iedere locatie heeft een Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid, waarin de risico's en veiligheidsaspecten zijn opgenomen. Hiervan wordt tijdens ieder teamoverleg een gedeelte besproken. Zie ook hoofdstuk 1.

3.4 Moderne media (beeldschermactiviteiten)

Steeds vaker en steeds langer zitten kinderen achter een beeldscherm, zoals een telefoon en tablet. Schermtijd neemt steeds verder toe en je kunt je tijd maar een keer besteden, dit gaat dus automatisch af van andere activiteiten. Vooral jonge kinderen leren nog maar weinig van een scherm en vooral van dingen in de buitenwereld: hoe dingen ruiken, voelen, bewegen. Het is dus belangrijk dat de tijd op een scherm goed in balans is met de tijd dat kinderen in de 'echte wereld' spelen en ontdekken. Juist in de 'echte wereld' leren kinderen essentiële vaardigheden. 'Hoe je dingen kunt delen, samen kunt spelen, ruzie maakt, het ook weer oplost, hoe het eruit ziet als iemand boos kijkt of verdrietig, dat je elkaar dan kunt troosten. Allemaal heel belangrijke vaardigheden waar kinderen nu en straks niet zonder kunnen.

Digitale media zijn een onderdeel van ons dagelijks leven geworden. Ook in de bso-groepen ontkomen PP'ers hier niet aan. In iedere groep is er wel een computer waarop de kinderen spelletjes kunnen doen, maar steeds vaker brengen kinderen hun eigen smartphones of tablets mee. Daarom hebben we in een aantal regels opgesteld voor het gebruik van digitale media op de bso. Ook op basisscholen zijn hierover al regels afgesproken en deze zullen wij dan ook (gedeeltelijk) doorvoeren in onze bso-groepen. Echter is het op de bso vrijetijdsbesteding, dus kan er iets vrijer mee omgegaan worden dan op school.

Kinderen zelf geven ook aan bang te zijn dat er niemand mee wil "vrij" spelen als veel kinderen hun smartphone of tablet mee gaan nemen naar de bso iedereen "achter zijn schermje zit". Dat zouden ze erg jammer vinden. De PP'ers zullen hier dan ook altijd op letten en de kinderen stimuleren om ook andere activiteiten te doen.

Zakelijke afspraken;

- Abbo kindcentra Kinderopvang is niet aansprakelijk voor verlies, beschadiging of diefstal van meegebrachte smartphones, tablets of laptops
- Ivm de wet AVG is het verboden om filmpjes of foto's op de opvang te maken. Dit om te voorkomen dat deze ook online gedeeld worden, zonder toestemming van de kinderen/volwassenen die op de beelden zijn te zien.
- De digitale media mag niet gebruikt worden voor cyberpesten. PP'ers zien hierop toe en wanneer dit toch blijkt te gebeuren zullen er passende maatregelen genomen worden in overleg met de ouders.
- Als fatsoensnormen worden overschreden (bv pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, grof taalgebruik, laster, beledigingen) wordt direct alle gebruik van social media verboden tot er passende maatregelen zijn genomen. Dit wordt direct gemeld bij het locatiehoofd.
- Belangrijke spullen (bijv telefoons) worden opgeborgen in de doos/bak waardenvolle spullen.

Gebruikers afspraken;

- Kinderen mogen niet de hele opvangtijd bezig zijn met digitale media. Dit moet afgewisseld worden met ander spel (buiten of binnen bewegingsspel, knutselen, gezelschapsspelen) Richtlijn is een half uur per dagdeel.
- Tijdens vakantiedagen mag er meer gebruik gemaakt worden van digitale media dan tijdens de schoolweken.
- De PP'ers bepalen op welke tijden van de dag er van digitale media gebruik gemaakt mag worden.
- Kinderen moeten altijd, wanneer de PP'er daar om vraagt, laten zien wat zij aan het doen zijn.
- Kinderen moeten bereid zijn om een ander kind mee te laten kijken het ook eens te proberen, de PP'er kan inschatten of dit wel of niet mogelijk is.
- Het gebruik mag het groepsproces niet verstoren (bijvoorbeeld bij een gezamenlijke activiteit)

Schijf van vijf:

Hoe geef je als professional toch het goede voorbeeld? Mediawijzer.net ontwikkelde de MediaDiamant, een soort schijf van vijf voor mediaopvoeding.

1. **Plezier** – 'Genieten van media is leuk. Kijk ook naar dingen die kinderen met media kunnen maken, Er zijn apps die de wereld op het scherm met die daarbuiten met elkaar verbinden: een speurtocht buiten met een app; de voortgang van je moestuintje bijhouden met een app of een eigen kookboekje maken, het kan allemaal. Onder andere op de website mediasmarties vind je tips voor allerlei leuke en creatieve apps voor kinderen.'
2. **Veilig** – 'Zorg ervoor dat kinderen veilig gebruik maken van media. Bij jonge kinderen kan filtersoftware helpen. Stel bijvoorbeeld de veilige modus van YouTube in. Of maak een mapje met daarin filmpjes en apps die je met zorg hebt uitgezocht en waarvan je weet dat ze leuk en veilig zijn voor kinderen. Als kinderen alleen toegang hebben tot dit mapje, weet je dat de media die ze zien geschikt zijn.'
3. **Samen** – 'Kijk regelmatig mee op het scherm en laat kinderen vertellen wat ze aan het doen of maken zijn. Je kunt ook vragen stellen om bijvoorbeeld het inlevingsvermogen van kinderen te trainen. Hoe kijkt Pietje hier? Blij of boos? Wat denk je dat Marietje nu gaat doen?'
4. **Inhoud** – 'Bij het kiezen van leuke apps, games en filmpjes kan het goed zijn om ervaringen van andere ouders en professionals na te lezen. Bijvoorbeeld door reviews op te zoeken of via een website als [nl](#). Jonge kinderen leren veel van herhaling en vinden dit ook leuk: ze leren de structuur van een verhaal herkennen en ontdekken zo steeds weer nieuwe dingen. De voorspelbaarheid geeft ook een gevoel van controle: ik weet hoe het verhaaltje nu verder gaat. Dat vinden jonge kinderen fijn.'
5. **Balans** – 'Ouders en professionals zijn vaak op zoek naar richtlijnen voor het aantal minuten dat kinderen per leeftijd per dag op een scherm mogen. Alleen laat onderzoek dus zien dat de praktijk vaak heel anders is. In plaats van een kwartiertje tot half uur, besteden ook jonge kinderen al snel twee uur per dag op een scherm. Beter is het te focussen op een goede balans: dat er naast schermtijd nog genoeg tijd overblijft voor andere dingen en om indrukken te verwerken (slapen). Vaak weet je

zelf eigenlijk wel wanneer de balans zoek is, als opvoeder. Kinderen zijn dan teveel gefocust op het scherm of gaan na een tijdje onderuit zakken of veel ruzie maken over wie er op het scherm mag of over wat er op het scherm gebeurt. Dan weet je dat het tijd is om iets anders te gaan doen. Voor kinderen is het wel fijn als ze even af kunnen maken waar ze mee bezig zijn en van tevoren een seintje krijgen. Dat maakt het makkelijker om te stoppen en zo is er minder strijd.

3.5 Aanbod van workshops

Om de kinderen nog meer kennis te laten maken met culturele, artistieke en sportieve bezigheden, bieden PP'ers 3 maal per schooljaar de mogelijkheid aan tot het volgen van een workshop. Voor de kinderen van de onderbouw gaat het dan om een activiteit van 1 middag. Voor de kinderen van de bovenbouw gaat het om 4 aaneengesloten wekelijkse bijeenkomsten over 1 onderwerp in groepen van max. 10 kinderen. Hierbij gaat altijd een vertrouwde PP'er mee, wanneer deze door een externe deskundige gegeven wordt.

3.6 Georganiseerde activiteiten en feesten

- Wanneer een kind jarig is, mag het zelf bepalen of het wil trakteren op de buitenschoolse opvang. Dit is geen verplichting. Kiest het er wel voor, dan zal de jarige tijdens het drinken toegezongen worden en mag hij/ zij een cadeautje grabbelen.
Aan de ouders het verzoek om traktaties klein en niet te calorierijk te maken. Niet-eetbare traktaties zijn een leuk alternatief. Op iedere locatie is er een gezonde-traktatie-map, waaruit ouders ideeën kunnen halen voor gezonde traktaties.
- Met Carnaval en Sinterklaas worden de aankleding van de ruimte en eventuele activiteiten aangepast. PP'ers organiseren hier niet altijd grote feestbijeenkomsten omheen, omdat dit ons inziens op school en anderen vrijetijdsclubs al voldoende gebeurt.
- In de vakanties worden er in samenspraak met de kinderen themaprojecten georganiseerd. Van deze weken krijgen de ouders ook verslagjes via Konnect toegestuurd.
- Ieder jaar wordt er een kerstbijeenkomst georganiseerd, waarbij de oudercommissie organiseert/ assisteert..

3.7 Balans tussen sturen en afzijdigheid

De PP'er zorgt ervoor dat de kinderen fijn kunnen spelen en dat iedereen het naar zijn zin heeft. Wanneer meerdere kinderen met hetzelfde willen spelen, zal de PP'er samen met de kinderen kijken welke oplossing mogelijk is. Kinderen die moeite hebben met het kiezen van een activiteit (zich vervelen) zal de PP'er de nodige aandacht geven en samen bekijken wat de wensen van het kind zijn en wat daaraan te doen valt. Verder zal de PP'er ook zelf initiatieven nemen voor bezigheden. Een grabbelpot met activiteiten kan kinderen ook motiveren om een activiteit te ondernemen.

De PP'er houdt ook in de gaten hoe het spel van de kinderen verloopt en hoe probleempjes die zich voordoen worden opgelost, kortom hoe het groepsproces verloopt.

Zo kunnen de PP'ers bijv. ondersteuning bieden aan kinderen die moeite hebben met verliezen bij een spelletje.

Hoofdstuk 4. Leren en ontwikkelen

De ontwikkeling kunnen PP'ers onderverdelen in motorische ontwikkeling, taal- en denkontwikkeling, sociale ontwikkeling, seksuele ontwikkeling en de morele ontwikkeling.

Bij de buitenschoolse opvang leren de kinderen anders dan op school.

Het gaat op de bso vooral om spelend leren. Spelen en leren zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Door kinderen te stimuleren, aan te moedigen, samen naar oplossingen te laten zoeken en te complimenteren wanneer het goed gaat, proberen we kinderen te helpen. Dit stimuleert het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid.

4.1 Ontwikkeling van persoonlijke competentie

Afhankelijk van de activiteit die de kinderen kiezen zullen bepaalde aspecten van de ontwikkeling in meer of mindere mate aan bod komen. Wanneer een kind knutselt en zelf een manier bedenkt om bijvoorbeeld een bewaardoosje van een lege botervloot te maken, dan wordt hierbij de ontwikkeling van de fantasie gestimuleerd. Bij het buitenspelen wordt de lichamelijke ontwikkeling gestimuleerd.

4.2 Ontwikkeling van sociale competentie

De sociale ontwikkeling komt naar voren bij het samen spelen, maar ook bij het rekening houden met elkaar. Er kunnen vriendschappen ontstaan en de kinderen krijgen na verloop van tijd een vertrouwensband met de PP'er. Vanaf ongeveer het negende jaar, verandert de kijk van kinderen op de wereld; de wijde wereld komt dichterbij. Kinderen gaan nadenken over 'levensvragen' en stellen mogelijk ook vragen waarop PP'ers niet altijd meteen antwoord weten.

Er is op de bso dan ook ruimte om groepsgesprekken te houden als er vanuit de kinderen vragen of opmerkingen komen over bijvoorbeeld grote rampen of geweld in de wereld. Het is belangrijk dat kinderen hierover kunnen praten met volwassenen, zodat kinderen via zulke gesprekken leren inschatten wat de kans is dat hen daadwerkelijk hetzelfde gebeurt en gaan nadenken over wat zijzelf in een vergelijkbare situatie zouden kunnen doen.

4.3 Overdracht van waarden en normen

De morele ontwikkeling gaat over het besef tussen goed en kwaad, over anderen helpen en je verantwoordelijk voelen.

PP'ers vinden het belangrijk dat kinderen leren respect te hebben voor elkaar, voor alle mensen, dieren, natuur en milieu. Het is van belang dat een kind in zijn eigenwaarde gelaten wordt, dat hij/ zij niet belachelijk wordt gemaakt omdat hij/ zij anders is of doet dan anderen. Daarom letten PP'ers erop hoe de kinderen met elkaar omgaan, en spreken PP'ers daar de kinderen eventueel op aan.

Enkele (ongeschreven) groepsregels die PP'ers daar o.a. mee bedoelen zijn:

- rekening houden met elkaar
- luisteren naar elkaar en elkaar laten uitpraten
- niet pesten, schelden, schoppen en slaan
- geen grof taalgebruik en vloeken
- de meest gangbare beleefdheidsvormen hanteren bv. niet met volle mond praten
- wachten aan tafel tot iedereen klaar is
- op verantwoorde manier omgaan met speelgoed en andere spullen
- geen natuur vernielen of onnodig beestjes doodmaken
- afval in vuilnisbakken gooien
- respect voor elkaars spullen, lichaam en grenzen

4.4 Sociale Veiligheid

Vrij spel in een groep is toch aan regeltjes gebonden. Regels zijn voor ieder kind belangrijk, omdat ze structuur aanbrengen. En structuur biedt veiligheid.

- Zo moeten de kinderen rekening houden met de anderen en mogen geen stoorelement zijn bij het spel van de ander.
- Kinderen dienen verantwoord met het materiaal om te gaan.
- Bij het spel dient ook de veiligheid in het oog gehouden te worden.

PP'ers willen dat de buitenschoolse opvang voor ieder kind een veilige plek is. In de groepen proberen PP'ers pestgedrag te voorkomen. Wanneer PP'ers dit toch signaleren, zullen PP'ers hierover met de kinderen en ouders in gesprek gaan.

Gedurende het hele jaar wordt er aandacht besteed aan hoe "we" met elkaar omgaan door hierover gesprekjes te hebben of er samen een leefregel over te bedenken.

Leefregels

De ongeschreven en formele groepsregels worden regelmatig bij de kinderen onder de aandacht gebracht middels kringgesprekken en op alle locaties worden deze regels ook zichtbaar gemaakt via kleine postertjes die in de groepsruimte opgehangen worden. Dit noemen wij de leefregels. Deze worden altijd positief geformuleerd. Dus bijvoorbeeld niet: "binnen mag je niet rennen", maar: "binnen wordt er rustig gelopen".

Kinderen worden betrokken bij het uitzoeken/bepalen van een nieuwe "leefregel". De "leefregel" wordt indien mogelijk afgesteld met school. Elke twee weken wordt er een nieuwe leefregel opgehangen en dagelijks besproken met de kinderen. Deze wordt dan voor alle kinderen zichtbaar opgehangen.

PP'ers gaan ervanuit dat het genieten door de kinderen en de gezelligheid op de voorgrond moeten staan. Vanuit dat oogpunt spreken PP'ers de kinderen aan op luidruchtig zijn, ruzie maken of het verstoren van iemands spel. Anderzijds is een vertrouwde en veilige omgeving ook een omgeving waar uitbundig plezier gemaakt wordt, een kussengevecht gehouden wordt, waar soms gekke dingen gedaan worden, waar zo nu en dan best veel lawaai gemaakt mag worden of de muziek soms keihard aangaat om wild te dansen.

4.5 Omgaan met seksualiteit

Vaak is het erg schrikken als je kind voor het eerst met uitspraken of serieuze vragen komt t.a.v. seksualiteit. Je wilt dan als ouder weten, waar je kind "het vandaan haalt". Tussen 4 en 12 jaar verandert het lichaam van een kind. Bovendien beginnen kinderen na te denken over hun relaties met elkaar en over de liefde. Ook vinden kinderen het erg spannend om er "stiekem" met andere kinderen over te praten. Dit onderdeel van hun ontwikkeling kan niet genegeerd worden. Onze PP'ers staan open voor de vragen die kinderen stellen, echter de verantwoordelijkheid voor seksuele voorlichting ligt altijd bij de ouder(s)/verzorger(s). Seksualiteit en het eigen lichaam zijn bespreekbaar op de bso wanneer de kinderen met vragen of problemen komen. De manier waarop de PP'ers hiermee omgaan is afhankelijk van de leeftijd van de betrokken kinderen. Hiervoor hebben wij in overleg met de oudercommissie het protocol seksuele ontwikkeling van kinderen opgesteld. Voor vragen hierover kunt u altijd bij de PP'ers terecht.

Hoofdstuk 5. Relaties in de groep

5.1 Omvang van de groepen

De groep kinderen die de buitenschoolse opvang bezoeken zal niet alleen bestaan uit kinderen die doorstromen vanuit het kinderdagverblijf, maar ook komen er "nieuwe gezichten" bij.

Om kinderen zich echt thuis te laten voelen, vinden wij het wenselijk dat kinderen minstens 1 dagdeel per week de opvang moeten bezoeken (of ongeveer 150 uur per jaar).

Kinderen die alleen tijdens de schoolvakanties komen verwachten wij minstens 28 halve dagen per schooljaar. In de buitenschoolse opvang wordt gewerkt met basisgroepen tussen de 15 en 20 kinderen. Afhankelijk van de grootte van het kindcentrum zijn er één of meerdere verticale groepen gevestigd. Kinderen mogen zelf kiezen of ze in hun stampgroep blijven of bij de andere groep aansluiten. Dit wordt meestal bepaald door de vriendjes of vriendinnetjes die op dat moment aanwezig zijn.

5.2 Inzet personeel en de BKR-regeling:

Voor het benodigde aantal pedagogisch professionals per dagdeel hanteren wij de BKR (Beroepskracht-Kind-Ratio) en de max. groeps grootte van de stampgroepen conform de Landelijke Beleidsregels.

In grote lijnen betekent dat voor verticale groepen van 4 tot 13 jaar geldt dat er 1 PP'er per 11 kinderen aanwezig moet zijn.

Wanneer er bij Zeebonken 1 en Zeebonken 2 gezamenlijk 30 kinderen of minder zijn worden de groepen samengevoegd en wordt de BKR berekend op locatieniveau.

Het kan voorkomen dat de 2 basisgroepen of een kinderdagverblijf groep en een buitenschoolse opvang groep, tijdens schoolvakanties en op dagen (veelal op studiedagen) waarop er weinig kinderen ingepland staan, worden samengevoegd. Voorwaarde is dat de leidster/kind-ratio hiertoe de mogelijkheid biedt. Wanneer groepen worden samengevoegd stellen de PP'ers de ouders hiervan op de hoogte en zorgen zij voor een bij de leeftijd passend activiteiten aanbod voor alle kinderen. Dit staat ook vermeld in het plaatsingsbewijs, waardoor ouders bij het aangaan van het contract al aan van deze afspraak op de hoogte te zijn.

5.3 Roostertijden

PP'ers op bso-groepen werken tijdens de schoolweken gebroken diensten, en hebben dan geen pauzemomenten; in de schoolvakanties werken zij 9 uur soms 9,5 uur per dag (07.00/07.30-17.00/17.30 uur, 08.15/08.45-18.15 uur en hebben zij een half uur pauze. De PP'ers gaan dan tussen 12.30-13.00 of 13.00-13.30 uur met pauze.

Als er halve dagen gewerkt wordt dan zijn de tijden van 07.00/07.30 uur tot 12.30/13.00/13.30 uur of 08.15/08.45 uur tot 13.00/13.15/13.30 uur en van 12.15/12.45/13.00/13.15 uur tot 17.00/17.30/18.15 uur.

Tijdens de schoolweken werken PP'ers op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 07.00/07.30 uur tot 08.45 uur en van 14.00 tot 17.00/17.30/18.00/18.15 uur. En op woensdag of vrijdag van 07.00/07.30 uur tot 08.45 uur en 11.30/12.00 tot 17.00/17.30/18.15 uur.

5.4 Afwijken van de BKR-regeling

In de vakantieweken en studiedagen kan er worden afgeweken van de BKR-regeling. Afwijken van de BKR is **niet** toegestaan tussen 09.00 uur en 12.30 uur en tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Voor 09.00 uur en na 17.00 uur mag de afwijking van de BKR niet langer duren dan anderhalf uur aaneengesloten en in de pauzeperiode tussen 12.30 uur en 14.00 uur niet langer dan 1,5 uur aaneengesloten. Dit alles met een maximum van drie uren.

Bij aanvang en sluiting en tijdens de pauzes kan er wel afgeweken worden van de BKR. Dit kan zijn tussen 08.00-08.45 u. en tussen 12.30-14.00 u. en 17.00-17.45 u.

Tijdens schoolweken wordt er maximaal een half uur afgeweken bij de openingstijd van de VSO en bij afsluiten bij de NSO. We zetten dan minimaal de helft van het aantal PP'ers in die volgens de BKR verplicht is en we ronden altijd af naar boven. (Bijv. wanneer er 3 PP'ers nodig zijn en je deelt dit door de helft zou je 1,5 PP'er in moeten zetten. Dat is natuurlijk niet mogelijk, dus dan worden er 2 PP'ers ingezet.)

Deze momenten zijn vanuit onze pedagogisch overweging het meest geschikt omdat de kinderen aan het begin en het einde van de dag niet allemaal tegelijk binnen komen of weggaan en tussen de middag er geen georganiseerde activiteiten aangeboden worden.

Hierdoor kan de aanwezige PP'er toch voldoende aandacht hebben voor de aanwezige kinderen.

Locatiehoofden streven ernaar de PP'ers zoveel mogelijk op vaste dagen in te plannen, zodat de groep een vaste samenstelling heeft. Wanneer PP'ers ziek zijn, vakantie hebben of een vrije dag, dan worden zij vervangen door gediplomeerde invallers.

Het locatiehoofd kan actuele roosters (met de duur van de pauze) en presentielijsten (met aankomst en vertrektijden) overleggen aan de GGD tbv het inspectiebezoek.

5.5 Achterwacht

Het kan voorkomen dat een PP'er, gedurende een dagdeel, alleen op de groep staat (wanneer er weinig kinderen ingepland zijn). Er is dan altijd een achterwacht geregeld. De achterwacht kan worden verzorgd door het locatiehoofd of de PP'ers van de kdv/po groepen. Als het rooster al is gemaakt en er doet zich een wijziging voor, dan regelt de PP'er zelf nog wie de achterwacht is en noteert dit in het logboek. De achterwacht dient binnen een kwartier op het kindcentrum te kunnen zijn. (Zie hiervoor ook het Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.)

5.6 Samenstelling van de groep

Leeftijdsopbouw

Beide groepen in de buitenschoolse opvang hebben een verticale leeftijdsopbouw van 4 tot en met 12 jaar. Helaas kunnen we de groepssamenstelling qua leeftijdsopbouw niet altijd beïnvloeden, omdat we daarbij afhankelijk zijn van het aantal inschrijvingen. Daarom is het niet mogelijk om de 2 basisgroepen in te delen op 8- en 8+ leeftijd. Na de start van de opvang dag in hun basisgroep mogen de kinderen zich opsplitsen in sub-groepen.

Deze kunnen iedere dag anders zijn en ontstaan op basis van:

- leeftijd
- vriendschappen
- kinderen van dezelfde school/klas
- jongens of meisjes
- gemeenschappelijke interesses
- geplande of niet geplande activiteiten

Wanneer een kind onvoldoende aansluiting vindt bij andere kinderen, besteedt de PP'er hier extra aandacht aan door het kind:

- wat nadrukkelijker te betrekken bij een activiteit
- extra taakjes te laten doen
- een helpende rol te geven (bv. kleine kinderen helpen bij het knutselen)
- extra persoonlijke aandacht geven (bv. samen een spelletje te doen)

Bij het samenleven en spelen in een groep kunnen zich positieve en negatieve momenten voordoen. Er gelden daarom in de bso ongeschreven groepsregels en formele groepsregels. Zie hiervoor hdst. 4 Overdracht waarden en normen.

De PP'ers bevorderen de positieve groepssfeer door het geven van complimentjes, het handhaven (consequent zijn) van de regels en door in te grijpen bij negatief gedrag.

Een positieve groep (waarin positieve normen en onderlinge solidariteit de boventoon voeren) biedt een kind veiligheid en het gevoel van "erbij horen", maar ook de ruimte om jezelf (of anders) te zijn.

Incidenteel gecombineerde groep

Soms kan er een gecombineerde groep gevormd worden van 2 of zelf alle 3 de leeftijdsgroepen. Dit kan voorkomen bijv. tijdens haal- en brengtijden en of tijdens pauzes van de medewerkers. Dit wordt uitgelegd aan ouders tijdens het intakegesprek.

Wanneer er groepen worden samengevoegd op studiedagen of tijdens schoolvakanties (wanneer er heel weinig kinderen aanwezig zijn) wordt dit vooraf aan de ouders bekend gemaakt via de ouderapp. Tevens wordt dan meegedeeld welke medewerkers er die dag zullen werken.

Voorwaarde is dat de BKR (Beroepskracht-Kind-Ratio) hiertoe de mogelijkheid biedt. De www.1ratio.nl rekentool is hierbij leidend.

De gecombineerde groep zal meestal gebruik maken van de groepsruimte van de groep Zeester. Als hierin een andere keuze gemaakt wordt, heeft dit te maken met de aanwezige kinderen van dat moment.

Tijdens een gecombineerde groep houden we rekening met de leeftijden van de kinderen en het activiteiten aanbod. Eén pedagogisch professional richt zich op de jonge kinderen en één pedagogisch professional op de bso kinderen. We zorgen altijd voor voldoende uitdagende activiteiten en voor duidelijkheid in de dagindeling.

In de gecombineerde groep houden wij het dagritme van het kinderdagverblijf aan. Dit is het zelfde ritme als de kinderen van de buitenschoolse opvang gewend zijn in de vakantie. Doordat wij een klein kindcentrum zijn, zijn alle pedagogisch medewerkers bekende en vertrouwde personen voor de kinderen en ouders.

Incidenteel gecombineerde locaties

Wanneer groepen van 2 verschillende locaties worden samengevoegd (tijdens vakantieperiodes of door een langdurige calamiteit) worden ouders hiervan ook schriftelijk op de hoogte gesteld via de ouderapp.

Borging emotionele veiligheid bij gecombineerde opvangdagen

Wij dragen er zorg voor dat de emotionele veiligheid tijdens deze momenten gewaarborgd wordt, door:

- dat de pedagogisch professional bekend is op het kindcentrum en een bekend gezicht is voor alle leeftijden;
- dat de vaste pedagogisch professional van de stamgroep, zorgdraagt voor een goede en duidelijk overdracht naar de collega's;
- de ouders op de hoogte te houden van de routines en procedures tijdens breng- en haalmomenten. Hierdoor begrijpen zij hoe de dag is georganiseerd en kunnen zij hun kinderen hierop voorbereiden.
- alert te zijn op tekenen van stress of ongemak bij kinderen. Onze PP'ers reageren empathisch en zorgen ervoor dat kinderen zich gehoord en begrepen voelen. Zij geven kinderen de ruimte om hun gevoelens te uiten.

5.7 Extra dagdelen / ruilen van dagdelen

Abbo kindcentra Kinderopvang biedt als extra service de mogelijkheid om opvang af te nemen voor uw kind buiten de vaste dagen. Wanneer u incidenteel opvang nodig heeft op een andere dag, dan kunt u dit schriftelijk aanvragen. Dit doet u via KidsKconnect. Ook annulering van (extra gevraagde) dagdelen doet u via KidsKconnect.

Indien uw kind de opvang niet bezoekt vanwege vakantie of ziekte en u geeft dit tijdig (= minimaal 1 dag van tevoren) door via KidsKconnect, dan bestaat eventueel de mogelijkheid om deze dagdelen in te halen (te ruilen) op een andere dag, mits de groepsomvang dit toelaat. Ook dit geschiedt in overleg met de PP'ers op de groep. Dagdelen kunnen binnen het gehele kalenderjaar ingehaald worden. PP'ers bieden u echter niet de garantie dat u ook werkelijk alle overgehouden dagdelen in kunt halen. U kunt hier dan ook geen rechten aan ontleen.

De dagdelen die u niet heeft gebruikt, komen, vanwege het sluiten van het boekjaar op 31 december, te vervallen.

In geval van een structurele verandering van dagdelen, kunt u hiervoor middels een wijzigingsformulier een aanvraag bij de administratie indienen. Een wijzigingsformulier kunt u via de PP'ers op de groep verkrijgen of uitprinten [van de website](#). U kunt ook een mail sturen naar de kindadministratie: kindplanning@abbokindcentra.nl

Hoofdstuk 6. Samenwerken met ouders

PP'ers vinden het belangrijk om een goed contact met de ouders te hebben. Om goed te kunnen reageren op een kind, is het noodzakelijk om iets te weten over de gebeurtenissen die zich thuis afspelen. Voor ouders is het ook fijn om te weten hoe het met hun kind op de buitenschoolse opvang gaat. Belangrijk hierbij is dat zowel PP'ers als de ouders wederzijds begrip, respect en vertrouwen in elkaar hebben.

6.1 Intakegesprek

Dit gesprek hebben de ouder(s) met de mentor van het kind voor de opvang werkelijk gaat starten. Er is dan de gelegenheid om rustig te praten over de gang van zaken binnen de bso. Het intakeformulier wordt samen met de ouder ingevuld, het huishoudelijk reglement wordt doorgenomen en de ouders hebben de gelegenheid om allerlei vragen te stellen. Tijdens dit gesprek (en eventueel nog wat langer) kan het kind in de groep meekijken en spelen om kennis te maken met de PP'ers en de kinderen.

6.2 Het dagelijks contact

Als de kinderen opgehaald worden is er even gelegenheid om bij te praten. PP'ers vertellen de ouders hoe het die dag met hun kind ging. Dit kunnen leuke en minder leuke dingen zijn. De ouders hebben ook de gelegenheid iets aan ons te vragen of te vertellen. Sommige dingen die voorvallen in het wereldje van het kind kunnen namelijk ook het gedrag beïnvloeden op de bso. (Bv. Overlijden van een huisdier of het krijgen van een inenting)

Bij het halen van de kinderen zal er de ene keer meer besproken worden dan de andere keer, dit is afhankelijk van de noodzaak, de drukte in de groep en de tijd die de ouder zelf heeft.
PP'ers verwachten dat kinderen zich even afmelden bij de PP'er als zij naar huis gaan.
Er is ook dagelijks contact mogelijk via onze ouderapp Konnect.

6.3 2-maanden-evaluatie

Ongeveer na 2 maanden worden de ouders uitgenodigd voor een kort gesprekje over hoe zij en hun kind de eerste maanden op de opvang hebben ervaren. De PP'er vertelt iets over hoe het kind zich op de opvang gedraagt en de ouders hebben de gelegenheid hun ervaringen over de opvang te delen met de PP'er.

6.4 Ouderavond/groeigesprekken

Eenmaal per jaar krijgen de ouders van de bso-groepen de gelegenheid voor een groeigesprek met de mentor. Er wordt dan informatie gegeven over hoe de PP'ers het kind op de opvang ervaren. Wanneer er zaken te bespreken zijn waarvoor meer tijd nodig is, kan er een extra (langere) afspraak gemaakt worden.

6.5 Ouderparticipatie

Ouders hebben inspraak in het beleid van de organisatie middels de oudercommissie. Bij sommige activiteiten worden ouders gevraagd om een handje te helpen, bv. een grote activiteit of om te helpen bij wat klusjes. Wij zijn altijd op zoek naar nieuwe leden, dus vraagt u gerust informatie.

6.6 Opmerkingen / klachten

Ondanks het feit dat we er naar streven de opvang zoveel mogelijk bij de wensen van ouders aan te laten sluiten, kan het gebeuren dat er tijdens de opvang van uw kind(eren) iets is voorgevallen waarover u een vraag of opmerking heeft. U kunt dit altijd bespreekbaar maken met de PP'er van de groep waarin uw kind is geplaatst. Op onze website kunt u ook [ons klachtenreglement](#) lezen.

Hoofdstuk 7 Personeel

4-ogen-principe

Bij Abbo kindcentra Kinderopvang wordt in de dagopvang en peutergroepen gewerkt volgens het [protocol 4-ogen-principe](#). Dit is te vinden op onze website.

Deskundigheid(sbevordering)

Jaarlijks wordt er een plan opgesteld ter bevordering van de deskundigheid van de medewerkers van Abbo kindcentra Kinderopvang.

EHBO

Kinder-EHBO is een van de cursussen. Deelname aan de cursus(sen) is verplicht. Elke vaste medewerker en invalkracht beschikken over kinder-EHBO of over een BHV-diploma waarin kinder-EHBO is verwerkt.

Niveau 3F

Bij Abbo kindcentra Kinderopvang beschikken alle PP'ers over een voldoende taalniveau, waarbij specifiek spreekvaardigheid, luistervaardigheid en leesvaardigheid op niveau 3F.

Inzet van anders gekwalificeerde beroepskrachten

Wanneer er een anders gekwalificeerde beroepskracht ingezet wordt op de bso groepen (bijv. muziek/dans/kunst docent) heeft deze ook aanvullend een voltooide pedagogische module gevolgd, die voldoet aan de cao-eisen. Er is daarbij altijd een gekwalificeerde beroepskracht aanwezig zijn ter ondersteuning van de anders gekwalificeerde beroepskracht. Maximaal de helft van de formatie op een kindercentrum mag uit anders gekwalificeerde beroepskrachten en/of beroepskrachten in opleiding bestaan. Op dit kindcentrum werken wij niet met anders gekwalificeerde beroepskrachten.

7.1 Beroepskrachten in opleiding

Beschrijving van beroepskrachten in opleiding en stagiaires..

Het takenpakket van Beroepskrachten in opleiding en stagiaires staat beschreven in ons protocol stage beleid BOL en BBL K.H. 9.5.13.

Zij worden tijdens het uitvoeren van hun taken altijd begeleid door een gediplomeerde PP'er van de groep waarin zij stagelopen.

7.2 Vrijwilligers

Het kan voorkomen dat er een vrijwilliger actief is op de groep. Zij kunnen ondersteunende taken uitvoeren voor de PP'ers. Denk hierbij aan het voorbereiden van activiteiten, schoonmaakwerkzaamheden, assisteren bij groepsactiviteiten. Aan de hand van de bekwaamheid van de vrijwilliger, schat de PP'er in of deze individuele verzorgmomenten mag uitvoeren. De volledige taakomschrijving is opgenomen in ons personeelsbeleid. Er wordt altijd een VOG gevraagd en zij zullen ook gekoppeld worden in het Personenregister Kinderopvang. Meer hierover is terug te vinden in ons Vrijwilligersbeleid K.H. 5.10